ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ _Լ.Գ.Բաղդասարյան_ /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № _18_

«_08_» _մայիս_ 2024_ թ.

ՄՀ/Բ-059 -Կ/Դ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՍՈՑԻՈԼՈԳԻԱ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ **041301.00.6.ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ**
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ **041301.01.6 ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ /ըստ ոլորտի/**
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ **Բակալավր**
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ **Մանկավարժության և հոգեբանության**
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ **Հեռակա**
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ **3-րդ կուրս___2-րդ կիսամյակ**

Դասախոս(ներ)՝ **Արուս Մանուկյան**
/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ**arusmanukyan@mail.ru**

Վանաձոր- 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում		3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները		3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները		3
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները՝		4
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների		5
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը		5
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները		5
8.	Դասավանդման մեթոդներ		6
9.	Ուսումնառության մեթոդները		6
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը		7
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ		7
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ		9
	12.1	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	10
	12.2	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ	12
	12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	13
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում		18
14.	Գնահատում		19
	14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում	19
	14.2	Հարցաշար	21
	14.3	Գնահատման չափանիշներ	22
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ		24

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1]

«Կրթության սոցիոլոգիա» դասընթացը կարևորվում է հասարակագիտական բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է «Կառավարում» կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «ոչ մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է՝

Ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել լոկալ և գլոբալ կրթական համակարգերում տեղի ունեցող գործընթացների և դրանց սոցիոլոգիական՝ հնարավոր չափելիության վերաբերյալ:

- Կրթության սոցիոլոգիայի ուսումնասիրման օբյեկտի, առարկայի, ֆունկցիաների, հիմնականխնդիրների, կրթության հիմնական ձևերի, դրանց հետազոտման, կրթության՝իբրև համակարգի՝ բազմամակարդակ կառուցվածքում գործառնող և փոխկախված տարրերի, մշակույթ-կրթություն-տնտեսություն կապի,կրթական համակարգում սոցիոլոգիական հետազոտության նախապատրաստման, անցկացման մշակման, ընդհանրացման ձևերի, հետազոտության հիմնական մեթոդների, զարգացման օրինաչափությունննների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
- Կրթական համակարգի չափանիշների հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:
- Կրթական գործընթացների համեմատության և վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- սովորեցնել կրթական համակարգի և գործընթացի տեսական հիմքերը:
- Բացատրել այժմյան կրթական գործընթացների զարգացման օրինաչափությունները:
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել կրթական գործընթացի արդյունավետության գնահատմանն ուղղված սոցիոլոգիական հետազոտություններ և կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների:
- Սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել կրթական համակարգի առանձնահատկությունները այժմյան զարգացման տենդենցների համատեքստում:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/՝

«Կրթության սոցիոլոգիա» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների՝ հանրակրթությունից ստացած հասարակագիտական գիտելիքների, հընթացս ձեռք բերած հմտությունների, կարողությունների առկայությունը:

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2] և /կամ կոմպետենցիաները.

«Կրթության սոցիոլոգիա» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա հասարակության գործառնության սահմաններում Կրթության ինստիտուտի դերի և այլ ինստիտուտների հետ փոխկախվածության տեսական հիմունքները,
2. իմանա կրթության համակարգի ուսումնասիրման մեթոդական հիմքերը
3. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
4. տիրապետի կրթական համակարգի հետազոտության մեթոդներին,
5. կարողանա առանձնացնել կրթության սոցիոլոգիական հետազոտման հիմնական մեթոդները, գործիքների մշակման ձևերը, վերլուծության հիմնական եղանակները չափանիշները
6. կարողանա «Կրթության սոցիոլոգիա» դասընթացի շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

<u>Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ</u>

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

<u>ԳԿ1</u> վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
<u>ԳԿ2</u>կազմակերպելու և պլանավորելու ունակություն,
<u>ԳԿ3</u> հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ,
<u>ԳԿ4</u> մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
ԳԿ8տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն (տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն),

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

<u>ՀԳԿ1</u> գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
<u>ՀԳԿ2</u> հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
<u>ՀԳԿ5</u> նոր գաղափարներ առաջ քաշելու (ստեղծագործելու) ունակություն,
<u>ՀԳԿ8</u> ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,
<u>ՀԳԿ9</u>նախագծեր մշակելու և դրանք կառավարելու ունակություն,

<u>Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)</u>

<u>ԱԿ1</u>դրսևորել մասնագիտության պատմության և հիմունքների իմացություն,
<u>ԱԿ2</u> հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
<u>ԱԿ3</u>համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը,
<u>ԱԿ4</u> ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
<u>ԱԿ5</u>հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները,

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf
Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,
ԱԿ7ցուցաբերել ուսումնասիրման ոլորտում հետազոտությունների որակի իմացություն,
ԱԿ8հասկանալ գիտական տեսությունների ստուգման փորձարարական և դիտարկիչ միջոցների արդյունքները:

5. **Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3]՝**

«Կրթության սոցիոլոգիա» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքերն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել կրթական համակարգի տարբեր ոլորտում մասնագիտական գործունեության ընթացքում:

6. **Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը**

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարություն (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		**2 կրեդիտ/60ժամ**

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ	ժամաքանակ
Դասախոսություն		4
Գործնական աշխատանք		
Սեմինար պարապմունք		4
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք		52
Ընդամենը		60
Ստուգման ձևը ***(ստուգարք/*** ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)		6

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները[4] .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել
[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից:

- **<u>Սեմինար պարապմունքները</u>** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Սեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

  Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **<u>Ինքնուրույն աշխատանքը</u>** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝

  - **<u>Ռեֆերատ</u>** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
  - **<u>Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն</u>** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
  - **<u>Զեկույց</u>** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են՝**[6] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning):
9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[7]՝ թիմային քննարկում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում

[5] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[7] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[8].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
1.	Կրթության սոցիոլոգիայի էությունը: Կրթության հիմնական ձևերը	2	2			
2.	Կրթության ինստիտուտի սոցիալական ֆունկցիաները: Դպրոցական կրթության համակարգերի համեմատությունը արդյունաբերապես զարգացած երկրներում: Կրթության ինստիտուտի սոցիոլոգիական հետազոտություն:	2	2			
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		4	4			52

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Батурин В.К. Социология образования: учебное пособие. Изд.Юнити-Дата	2011
2.	Смирнова Е.Э. Социология образования. — СПб.: Интерсоцис	2006
3.	Осипов А.М., Тумалев В.В. Современная социология образования.Изд.Феникс,	2005
4.	Бурдьё Пьер, Пассрон Жан-Клод Воспроизводство: элементы теории системы образования. Пер. с франц. Н.А. Шматко. М. : Просвещение	2007
5.	СмелзерН. Социология. М.,	1994.
6.	Jeanne H. Ballantine , Floyd M. Hammack, Jenny Stuber _‘The Sociology of Education‘‘ , New York	2017
7.	Sadovnik, Alan R.; Coughlan, Ryan W. Leaders in the Sociology of Education. SensePublishers, Rotterdam.	2017

[8] Նման է օրացուցային պլանին

Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	В.Ярская и др. Социология образования: учебное пособие. Саратов	2004
2	Дюргейм Э. Социология образования: Пер. с фр. Т.Г. Астаховой. -М.: ИНТОР	1996
3	Лукашевич Н.П. Солодков В.Т. Социология образования. Конспект лекций. - К.: МАУП,	1997
4	Нечаев В.Я.Социология образования.-М.:Изд-во МГУ	1992
5	Под.ред. Филуппов Ф.Р. Социология образования.-М.	2002
6	Рабочаякнигасоциолога. Изд.4 *ОсиповГ.*	2006
7.	Майоров М.Н.Мониторинг в образовании. 'Интелект-центр'	2005
8.	Социальная работа. Под ред. Л.А.Арутюнян. –ИЕУ	1995
9.	Ядов В.А. Социологическое исследование: методология, программа, методы. Самара,	1995
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	1. http://armstat.am	
2.	2. http://www.edu.am	
3.	3. http://www.ehea.info/	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[9]

[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

1.	**Կրթության սոցիոլոգիայի էությունը, կրթության ինստիտուտի սոցիալական ֆունկցիաները**	Կրթության սոցիոլոգիան սոցիոլոգիական գիտելիքի համակարգում: Կրթության ինստիտուտը սոցիալական այլ ինստիտուտների համատեքստում: Կրթության ինստիտուտի հատկանիշներ: Կրթության սոցիոլոգիայի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան, խնդիրները: Կրթության սոցիոլոգիայի հիմնախնդիրները: Հումանիստական ֆունկցիա: Նեոհումանիզմ: Սոցիալական սելեկցիա: Կրթության ֆունկցիաները մշակույթի ոլորտում:	2	ՊԳ 1,2,3, 4, 6,7 ԼԳ1,2,5
2	**Դպրոցական կրթության համակարգերի համեմատությունը արդյունաբերապես զարգացած երկրներում Բարձրագույն կրթություն. Միջազգային փորձի համեմատական**	Ամերիկյան և եվրոպական բուհերի քննություն: Մասնավոր և պետական բուհեր: Սոցիալական քաղաքականության մոդելի ազդեցությունը կրթության	2	ՊԳ1, 3-5 ԼԳ6,7

	վերլուծություն: Կրթության ինստիտուտի սոցիոլոգիական հետազոտություն:	քաղաքականության ձևի վրա: Բոլոնյան համաձայնագիր. Հայաստանյան փորձի քննություն: Քանակական և որակական հետազոտությունների դերը կրթության իրատեսական կառուցման գործում: Հետազոտության նախագծում, պլանավորում, իրականացում, վերլուծություն: Կրթական ծրագրերի մշակման սոցիոլոգիական կոնտեքստը:		

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[10]
1.	**Կրթության սոցիոլոգիայի էությունը:** **Կրթության հասարակայնացում:**	Կրթություն և հասարակություն, կրթության մասսայականացմա միտումները: Գրագիտության աստիճանը	2	Խմբային աշխատանք, հարցախույզ, անհատակ	ՊԳ 1,2,3 ԼԳ1,5

[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	Կրթության հիմնական ձևերը, ֆունկցիաները:	և կրթության ճիշտ կազմակերպումը:		ան ներկայացումներ:	
2.	**Կրթության սոցիոլոգիական հետազոտության առանձնահատկությունները: Դպրոցական կրթության սոցիոլոգիական հետազոտության փորձի քննություն::**	Դպրոցական կրթության ուսումնասիրման սոցիոլոգիական հետազետությունների օրինակները: Դպրոցական դասագրքերի սոցիոլոգիական քննություն: Ըստ ներկայացված ծրագրի կանխատեսել կրթական կոնկրետ գործընթացի փոփոխման միտումները:	2	Խմբային աշխատանք, հարցախույզ, անհատական ներկայացումներ, բանավեճ:	ՊԳ 1-5, 6, 7 ԼԳ1,2,3, 5

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[11]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[12]

[11] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[12] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

1.	Աղքատություն և կրթություն:	Աղքատության սահմանում, առանձնահատկություններ: Աղքատության ազդեցությունը կրթական գործընթացների վրա:նԱղքատ երկրների կրթական համակարգերի առանձնահատկությունները:	Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ	Հիմնախնդրի ներկայացում: Լսարանի ծանոթացում հիմնախնդրի առանցքային հասկացությունների քարտեզին: Հիմնախնդրի տարածվածության հիմնավորում վիճակագրական տվյալների հիման վրա: Մեր հասարակությունում հիմնախնդրի գիտակցման քննություն (հիմնավորված սեփական կարծիքը խրախուսվում է: Հիմնախնդրի պատճառահետևանքային շղթայի դիտարկում:	ՊԳ 5, ԼԳ4, 8

2.	Գործազրկության պրոբլեմի հաղթահարումը կրթական ճկուն քաղաքականության միջոցով:	Գործազրկություն, տեսակները և ազդեցությունը կրթական մակարդակի վրա: Կրթական քաղաքականությունը, որը միտված է հաղթահարելուն գործազրկությունը:	Զեկույց	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ	Մեթոդի կիրառելիության դաշտի քննություն: Տեսակների հակիրճ պարզաբանում: Հիմնական գործիքի կազմման տրամաբանության ներկայացում: Տվյալ մեթոդի կիրառման հայտնի փորձի ներկայացում:	ՊԳ 5 ԼԳ4, 8
3.	Ուղեղների արտահոսք:	Գլոբալիզացիոն գործընթացները և դրանց ազդեցությունը ուղեղների արտահոսքի վրա:	Զեկույց	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ	Մեթոդի կիրառելիության դաշտի քննություն: Տեսակների հակիրճ պարզաբանում: Հիմնական գործիքի կազմման տրամաբանության ներկայացում: Տվյալ մեթոդի կիրա հայտնի փորձի	ՊԳ1, 2, 4 5ԼԳ1-5,
4	Կրթական միջազգային ծրագրեր:	Կրթական միջազգային ծրագրերը, նպատակներն ու ներառականությունը:	Զեկույց	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		ՊԳ1, 2, 4 5ԼԳ1-5,
5	Բոլոնյան գործընթաց:	Բոլոնյան գործընթացի կայացումը տարբեր բկրներում: ՀՀ-ում Բոլոնյան գործընթաացի կայացման առանձնահատկությունները:	Զեկույց	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		http://www.edu.am http://www.ehea.info/

6	Կրթություն և աշխատաշուկա:	Աշխատաշուկայի պահանջներն ու զարգացման տենդենցները: Բուհ-աշխատաշուկա կապի առանձնահատկությունը:	Ձեկույց	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ	ներկայացում:	ՊԳ 2, 4 5ԼԳ1, 4, 5, http://armstat.am
7	Կրեդիտային համակարգ:	Կրեդիտների հաշվարկման փոխանցման և փոխճանաչման խնդիրները:	Ձեկույց	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		ՊԳ 2, 4 5ԼԳ1, 4, 5, http://www.edu.am http://www.ehea.info/
8	Կրթության կազմակերպում:	Կրթությունը որպես ինստիտուտ, դրա առանձին տարերի ուսումնասիրության և կառավարման առանձնահատկությունները:	Ձեկույց	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		ՊԳ1, 2, 4 5ԼԳ1-5,
9	Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության կառուցվածքը	ԿԳՄՍ-ի ֆունկցիաները, կառուցվածքային առանձնահատկություններն ու մոտեցումները:	Ձեկույց	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		http://www.edu.am

9	Զարգացած երկրների կրթական համակարգի փորձի քննություն(որևէ երկրի օրինակով):	Զարգացած երկրների կրթական համակարգերի ուսումնասիրություն, համեմատություն 2 զարգացած երկրների և ՀՀ-ի կրթական համակարգը:	Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		ՊԳ1, 2, 4 5ԼԳ1-5,
10	Հարցման մեթոդ	• Ընդհանուր նկարագիր • Հեռակա հարցում • Անմիջական հարցում • Հարցազրույց, տեսակները	Ռեֆերատ	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		ՊԳ5 ԼԳ6,7, 9
11	Փաստաթղթերի վերլուծության մեթոդ	• Ընդհանուր նկարագիր • Փաստաթղթերի տեսակները • Կոնտենտ-վերլուծության մեթոդ • Փաստաթղթերի վերլուծության ավանդական մեթոդ	Ռեֆերատ	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		ՊԳ5 ԼԳ6,7, 9
12	Գիտափորձ	• Գիտափորձի էությունը • Գծային գիտափորձ • Զուգահեռ գիտափորձ • Գիտափորձի վերահսկման խնդիրը	Ռեֆերատ	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		ՊԳ5 ԼԳ6,7, 9

13	Սոցիոմետրիկական հարցում	Փոքր խմբերի էությունը Սոցիոմետրիկական չափանիշներ Մատրիցայի կառուցումը, սոցիոգրամմաներ Անհատական և խմբային սոցիոմետրիկական ինդեքսներ	Ռեֆերատ	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		ՊԳ5 ԼԳ6,7, 9
14	Հարցաթերթիկային հարցում	Հարցաթերթիկային հարցման ձևերը Հարցաթերթիկը որպես չափման գործիք Հարցի տեսակները Հարցի կազման խնդիրը	Ռեֆերատ	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		ՊԳ5 ԼԳ6,7, 9
15	Փորձագիտական հարցում	Փորձագիտական խմբի ձևավորման սկզբունքները ,Ձնակույտիե մեթոդ Փորձագետների հարցման մեթոդները Բանավեճ Համեմատական գնահատման մեթոդ Ուղեղների գրոհ Դելփյան տեխնիկա	Ռեֆերատ	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		ՊԳ5 ԼԳ6,7, 9
16	Գնահատող հետազոտություններ	Ընդհանուր բնութագիր Գնահատման տեսակները Շահագրգիռ խմբերի տեսակները Գնահատող հետազոտության ընթացակարգը Գնահատման մեթոդներ Մոնիտորինգ	Ռեֆերատ	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		ՊԳ5 ԼԳ6,7, 9

17	Ընտրանք սոցիոլոգիայում	Ընդհանուր բնութագիր Տեսակները	Ռեֆերատ	Կիսամյակի 4-րդ շաբաթ		ՊԳ5 ԼԳ6,7, 9

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[13]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Համակարգիչ, պրոյեկտոր
Համակարգչային ծրագրեր	Word, Excel, SPSS
Այլ	

Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[14]:

Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով,

[13] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

18

[14]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր։

14.1 Ուսանողների գիտելիքների ստուգում՝

Դասընթացն ամփոփվում է *ստուգարքով:*

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:[15]

14.2 Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Կրթությունն իբրև ինստիտուտ. սոցիոլոգիական մոտեցում:
2. Կրթության ինստիտուտի հատկանիշները:
3. Կրթության ինստիտուտի սոցիալական ֆունկցիաները:
4. Կրթության ինստիտուտի կապը սոցիալական այլ ինստիտուտների հետ:
5. Կրթության ինստիտուտի սոցիալական նշանակությունը. մշակութային կոդերի փոխանցում:
6. Կրթության ֆունկցիաները մշակույթի ոլորտում:
7. Կրթության սոցիոլոգիայի էությունը:
8. Կրթության սոցիոլոգիայի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան:
9. Կրթության սոցիոլոգիայի կառուցվածքը:
10. Կրթության սոցիոլոգիայի հիմնախնդիրները:
11. Ուսուցումը որպես սոցիոմշակութային գործունեության ձև:
12. Հասարակական պահանջմունքների ազդեցությունը կրթության ձևերի զարգացման վրա:
13. Կրթության հիմնական ձևերը:
14. Նախադպրոցական կրթություն:
15. Գրագիտության և դպրոցական կրթության առաջացումը:
16. Դպրոցական կրթություն:
17. Դպրոցական կրթության համակարգերի համեմատությունը արդյունաբերապես զարգացած երկրներում:
18. Դպրոցական կրթությունը ներկայացնող տեսություններ:
19. Բ.Բերնշտայն. լեզվական կոդեր:
20. Արդյունաբերական կապիտալիզմը և դպրոցը.Ի.Իլլիչ. գաղտնի ծրագիր:

---

[15] Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

21. Միջնակարգ-մասնագիտականն բարձրագույն կրթություն:
22. Կրթվածության մակարդակը աշխարհի տարբեր երկրներում:
23. Կրթվածության ցուցանիշի դերը տնտեսության զարգացման գործում:
24. Տնտեսության զարգացման ազդեցությունը կրթության ինստիտուտի վրաևիակառակը:
25. Տնտեսական և կրթական համակարգեր. երկխոսություն աշխատաշուկայում:
26. Գիտելիքի արժեզրկում հասարակական անոմիայի շրջանում:
27. Կրթություն և անհավասարություն:
28. Կրթական դաշտի անհավասարության հետազոտություններ. Ջ.Քուլման:
29. Կրթություն և սոցիալական ընտրություն
30. Կրթություն և մոբիլության հնարավորություններ:
31. Կրթության ոլորտի հիմնախնդիրները:
32. Կրթության մեջ ներգրավված սոցիալական խմբեր:
33. Կրթության ոլորտի կառավարում:
34. Ազգային կրթություն:
35. Կրթական բարեփոխումներ:
36. Կրթության զարգացման եվրոպական միտումների քննություն:
37. Բոլոնիայի գործընթաց:
38. Բոլոնիայի գործընթաց. հայկական փորձ:
39. Սոցիոլոգիական հետազոտությունների դերը կրթության ոլորտում:
40. Կրթության ոլորտի մոնիտորինգ:
41. Մասնակցային հետազոտություն:
42. Ֆոկուս խմբի մեթոդի կիրառելիության արդյունավետությունըկրթական համակարգում:

14.3Գնահատման չափանիշները[16].

- Տեսական գիտելիքները

Կրթության սոցիոլոգիայի կայացման, հասարակության գործառնության սահմաններում կրթության ինստիտուտի դերի և այլ ինստիտուտների հետ փոխկախվածության տեսական հիմունքների, կրթության համակարգի ուսումնասիրման մեթոդական հիմքների մասին գիտելիքների առկայություն:

- Սեմինար պարապմունքները

Նյութի քննարկման ժամանակ

- Հանձնարարված նյութի լիարժեք տիրապետում, վերջինիս վերածումը սեփական գիտելիքի.
- Հարցադրումներ ընթացիկ թեմայի շուրջ(խրախուսվում է).
- Լիարժեք պատասխաններ դասախոսի և համակուրսեցիների հարցերին(դասախոսի վերահսկողությամբ) ընթացիկ թեմայի շուրջ.

- Ինքնուրույն աշխատանքը

Լսարանային ներկայացման դեպքում.

[16] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

- Ընտրված թեմայի ներկայացում լսարանին ըստ ներքովիշյալ պահանջների և սահմանափակ ժամանակի ընթացքում (10-15ր.), որից

<u>Ներկայացման առջև դրվող պահանջներ</u>

<u>Հիմնախնդրի ներկայացման դեպքում.(առաջին ինքնուրույն)</u>

- Լսարանի ծանոթացում հիմնախնդրի առանցքային հասկացությունների քարտեզին(3-5ր.)
- Հիմնախնդրի տարածվածության հիմնավորում վիճակագրական տվյալների հիման վրա(2-3ր.)
- Մեր հասարակությունում հիմնախնդրի գիտակցման քննություն (հիմնավորված սեփական կարծիքը խրախուսվում է)(2-3ր.)
- Հիմնախնդրի պատճառահետևանքային շղթայի դիտարկում(3-5ր.)

<u>Հետազոտության մեթոդի ներկայացման դեպքում. (երկրորդ ինքնուրույն)</u>

- Մեթոդի կիրառելիության դաշտի քննություն(2-3ր.)
- Տեսակների հակիրճ պարզաբանում (3-5ր.)
- Հիմնական գործիքի կազմման տրամաբանության ներկայացում(3-5ր.)
- Տվյալ մեթոդի կիրառման հայտնի փորձի ներկայացում (2-3ր.)

- Լիարժեք պատասխաններ դասախոսի և համակուրսեցիների հարցերին(դասախոսիվերահսկողությամբ)

Ռեֆերատային կարգով ներկայացնելու դեպքում(7-10 էջիսահմաններում).

- Պլանի առկայություն (դասախոսի հետ համաձայնեցրած կարգով).
- Ներածություն՝ ռեֆերատի նպատակի և խնդիրների պարզաբանմամբ.
- Ընդհանուր մաս՝ պլանի ենթահարցերի համառոտ պարզաբանում: Յուրաքանչյուր ենթահարցից հետո եզրակացության առկայություն: Հղումները պարտադիր են:
- Ամփոփում, այն է՝ ընդհանուր եզրակացություն թեմայի շուրջ՝ էական կողմերի ընդգծմամբ.

Շնորհանդեսի տեսքով ներկայացնելու դեպքում.(20-35տեսապատկեր)

Տե՛ս լսարանային ներկայացման առջև դրվող պահանջները և գնահատման չափանիշները.

Ուսանողը նախօրոք պետք է տեղյակ պահի դասախոսին շնորհանդեսի տեսքով ինքնուրույն աշխատանքը ներկայացնելու մասին՝ լսարանն անհրաժեշտ նյութատեխնիկական սարքավորումներով ապահովելու համար:

- ✓ Խրախուսվում են հատկապես վերլուծելու, սինթեզելու,կազմակերպելու, պլանավորելու, քննադատության, տեղեկատվության կառավարման, նոր տեղեկատվությունը համապատասխան համատեքստում ընկալելու, մեկնաբանելու բազմաձեւության, բազմամշակութայնության ընդունման, նո գաղափարներ առաջադրելու, յուրացված գիտելիքը տրամաբանորեն եւ հետեւողականորեն ներկայացնելու, առարկայի մեթոդները

եւ տեխնոլոգիաները ճիշտ օգտագործելու, տվյալ առարկայական ոլորտում հետազոտությունների արդյունքները գնահատելու, նոր գաղափարներ առաջ քաշելու որակի մասին հոգածության կարողությունները:

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ 041301.00.6.ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 041301.01.6 ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ /ըստ ոլորտի/

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024

Հեռակա ուսուցման համակարգ

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄՀ/բ-059 -Կ/դ Կրթության սոցիոլոգիա</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի,3-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">8</td><td>Դասախոսություն</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">52</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u></td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել լոկալ և գլոբալ կրթական համակարգերում տեղի ունեցող գործընթացների և դրանց սոցիոլոգիական՝ հնարավոր չափելիության վերաբերյալ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Գիտելիք

Կրթության ինստիտուտի դերը հասարակության գործառնության սահմաններում՝ այլ ինստիտուտների հետ փոխկախվածության տեսանկյունից:
Հմտություն

Կրթության սոցիոլոգիական հետազոտման հիմնական մեթոդներ, գործիքների մշակման ձևեր, վերլուծության հիմնական եղանակներ:
Կարողունակություն

Կազմակերպել կրթական գործընթացի արդյունավետության գնահատմանն ուղղված սոցիոլոգիական հետազոտություն:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1. Կրթության սոցիոլոգիայի էությունը: Կրթության հասարակայնացում: Կրթության հիմնական ձևերը, ֆունկցիաները:</td></tr>
</table>

	Թեմա 2. Դպրոցական կրթության սոցիոլոգիական հետազոտության փորձի քննություն: Բարձրագույն կրթության չափելիության խնդիրը: Կրթության սոցիոլոգիական հետազոտության առանձնահատկությունները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդները Խմբային աշխատանք, անհատական ներկայացումներ, բանավեճ, հարց ու պատասխան, հարցախույզ: Գնահատման չափանիշները ●Կրթության սոցիոլոգիայի ուսումնասիրման օբյեկտի, առարկայի, ֆունկցիաների, հիմնական խնդիրների վերաբերյալ: ● Կրթության հիմնական ձևերի, դրանց հետազոտման վերաբերյալ: ● Կրթության՝ իբրև համակարգի, բազմամակարդակ կառուցվածքում գործառնող և փոխկախված տարրերի վերբերյալ: ● Մշակույթ-կրթություն-տնտեսություն կապի վերաբերյալ: ● Կրթական համակարգում սոցիոլոգիական հետազոտության նախապատրաստման, անցկացման մշակման, ընդհանրացման ձևերի, հետազոտության հիմնական մեթոդների վերաբերյալ:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Батурин В.К. Социология образования: учебное пособие. Изд.Юнити-Дата, 2011г. 2. В.Ярская и др. Социология образования: учебное пособие. Саратов, 2004г. 3. Смирнова Е.Э. Социология образования. — СПб.: Интерсоцис, 2006. 4. Jeanne H. Ballantine , Floyd M. Hammack, Jenny Stuber ‗‘The Sociology of Education‘‘ , New York, 2017 5. Sadovnik, Alan R.; Coughlan, Ryan W. Leaders in the Sociology of Education. SensePublishers, Rotterdam. 2017 Լրացուցիչ 1. Бурдьѐ Пьер, Пассрон Жан-Клод Воспроизводство: элементы теории системы образования. Пер. с франц. Н.А. Шматко. М. : Просвещение, 2007. 2. Осипов А.М., Тумалев В.В. Современная социология образования.Изд.Феникс, 2005г. 3. Gabbard, D and Saltman, Ken (eds) (2003) Education as Enforcement: The Militarization and Corporatization of Schooling.